

NOORD-BRABANDER.

Donderdag 23 Mei

DICERE VERUM QUID VETAT?

HORATIUS.

Dit blad verschijnt driemaal per week, en wel Dingsdags, Donderdags en Zaturdags. De prijs van hetzelfde is f 3-00 per drie maanden; franco tot aan het naaste Postkantoor / 3-00. Advertentien worden tegen betaling van 15 cents per regel en diegene welke geene 5 regels beïspelen, tegen 75 cents geplaatst, behalve voor iedere Advertentie 35 cents voor aan het Rijk verschuldigde Zegelregten; de Advertentien, Bekendmakingen en andere Stukken, behooren op ongezegeld papier, franco worden ingezonden aan het Bureau van den Noord-Brabander te 's Hertogenbosch.

KERKELIJKE STAAT.

ROME.

Z. Em. de Kardinaal Vikaris heeft bij eene nieuwe notificatie van den 25 April jl. doen weten, dat hij de openbare gebeden, welke reeds vroeger bevolen waren voor de plechtige canonisatie gevoegd zal worden de uitstelling van het heilig Sacrament gedurende de zeven dagen in de drie patriarchale hoofdkerken van St. Jan van Lateranen, Sint Pieter van het Vatikaan en der H. Maria Majora, beginnende den 29 April met St. Jan van Lateranen. De geloovigen van Rome zijn uitgenoodigd geweest gedurende dezen tijd van gebed drie dagen te vasten, ten einde de goddelijke Majesteit zich gewaardige den heiligen Vader in de zaak der canonisatie in te lichten. Om hunne godsvrucht aan te zetten, verleent de heilige Vader eenen vollen aflat aan al degenen, die, behalve het vasten, eenmaal het H. Sacrament in eene der bovengenoemde hoofdkerken zullen bezocht hebben en tot de heilige Sacramenten genaderd zijn.

Den 2 Mei heeft de heilige Vader een openbaar consistorie gehouden om de canonisatie voor te bereiden. De Kardinalen, Bisschoppen en Prelaten, waarvan vele te Rome zijn gekomen, assisteerden bij deze plechtigheid. Drie consistoriale advokaten legden in latijnsche verhandelingen de deugden open, van al hetgeen het merkwaardigste in het leven der gelukzaligen *Alphonsus de Liguori*, *Franciskus de Girolamo* en *Jan Joseph de la Croix* aangezien wordt. Zij duiden de gevolgde procedure voor die zaken benevens de door de Pausen bevestigde en sedert de zaligverklaring voorgeschrevene wonderen aan. De Advokaten waren *Mgr. Gasperi*, *Thomas Gnoli* en *Philippus Baffi*. Mgr. *Gasperi*, Secretaris der Brevens aan de Vorsten, antwoordde namens Z. H. en zeide dat de H. Vader in andere halfopenbare consistorien de gevoelens der Kardinalen en Bisschoppen die te Rome zijn, wilde kennen en noodigde ten dringendste uit om vurige gebeden te doen, ten einde het licht van den heiligen geest af te smeken. Na het Consistorie begaf zich de H. Vader, voorafgegaan van het Kruis hetwelk volgens gebruik door den laatsten auditeur der Rota gedragen werd, en gevolgd van de Kardinalen en Prelaten naar de St. Pieters kerk en had aldaar langen tijd voor het uitgestelde heilige Sacrament.

Den 4 Mei is een tweede openbaar consistorie gehouden in hetwelk de advokaten consistoriaal *HH. EE. Bontadori* en *Lippi* het woord voerden over de zaak van *Pater Pacificus de San-Severino* en over die van *Veronica Giuliani*.

Mgr. *Gasperi* antwoordde zoo als in het vorig Consistorie. Des avonds deed de H. Vader in de kerk van de H. Maria Majora zijn gebed, alwaar ook de Kardinalen Bisschoppen versenigd waren.

— Den 4 dezer is Z. M. de Koning van Beieren uit Napels alhier aangekomen en heeft dadelijk een bezoek bij den H. Vader afgelegd.

— De reis van *Gregorius XVI* naar San Felice en zijne terugkomst, waaroer wij reeds in vorige nummers gesproken hebben zijn ons van heden af bekend geweest. Te Albano waren de wegen en straten met bloemen, laurieren en tapijten bedekt, balkons waren met talrijke draperijen behangen; korpsen muziek allen uit *Virtuosen* bestaande speelden op den doortogt van den H. Vader de uitgekokenste stukken en van alle kanten werd het gebulder des geschuts gelost, hetwelk de Italianen bij alle Godsdienstige plechtigheden honderde malen doen hooren.

Van de markt tot aan het nieuw Seminarie alwaar de Oppersterder moest verblijven waren al de balkons met prachtige bloemvazen versierd en de grond met welriekende mirte bestrooid. Het volk in deszelfs geestdrift bedekte de koets van den H. Vader met bloemen.

Aan het seminarie gekomen, alwaar de Kardinaal *Falzacappa*,

Bisschop van Albano, de Koning *Don Miguel*, de geestelijkheid en al de autoriteiten der stad den H. Vader ontvingen, bezocht de Paus eerst de kapel en vervolgens het geslacht. Bij deszelfs terugkomst gingen vijf en twintig luchtballen te gelijk op en de doorluchtige reiziger willende een blijk zijner tevredenheid aan de uitvinders van dit zonderling schouwtooneel geven, deed zijn rijtuig komen en doorreed de geheele lengte van Corso tot aan de kerk St. Rochus, gevende zijnen zegen aan de geloovigen te midden der levendigste vreugde kreeten, het gebulder van het geschut, het luiden van al de klokken en de harmonie van al de korpsen muzikanten.

Een bijna dergelijk onthaal heeft te Velletri den 29 April plaats gehad. Z. H. de Paus, vergezeld van den Kardinaal *Pacca*, legaat der provincie, welke den H. Vader was te ontmoet gereden, heeft het geslacht voor de weeskinderen en dat der Christelijke Scholen onder den Kardinaal opgericht, bezocht en zijne bijzondere tevredenheid aan de broeders die hetzelfde besturen, te kennen gegeven.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 19 Mei.

Z. M. de Koning van Pruisen zal in den loop der volgende maand de baden van Töplitz weder gaan bezoeken.

De Pruisische Kroonprins is voornemens eerstdaags naar de Rijnprovincien te gaan, aldaar eene groote inspectie over de troepen te houden en zich vervolgens naar Munchen te begeven.

Te Berlin wordt verondersteld, dat de president van den Senaat de Pruisische Kroonprins zal vergezellen, om hem te beschermen.

— De eerste Kamer der Stenden van Hessen-Darmstadt heeft zich niet vereenigd met het besluit der tweede kamer, om bij de Duitsche bondsvergadering op de herstelling der Hanoversche constitutie van 1833 aan te dringen, en daarop heeft laatstgemelde Kamer haar besluit ingetrokken.

ENGELAND.

LONDEN den 19 Mei.

Uit Manchester en andere groote steden zijn adressen aan de Koningin toegezonden, om Hoogstdezelve geluk te wenschen met de zegepraal, die hare standvastigheid, naar de wijze van zien der adressanten, op de Torypartij behaald heeft.

Woensdag heeft het Lagerhuis zijne laatste zitting voor Pinksteren gehouden, en zal eerst maandag den 21 dezer weder bijeenkomen.

De Heer *Wynn* bragt Bezwaren in tegen dit lang uitstel, hetwelk hem in deze oogenblikken bedenkelijk voorkwam, nu de binnenlandsche onlusten een zoo hoogen trap bereikt en de Chartisten in onderscheiden districten eene zoo dreigende houding aangenomen hadden. Hij wilde dat het Huis maatregelen nam, waardoor de plaatselijke autoriteiten in de beteugeling dezer onordelikheden gesterkt werden. Lord *J. Russell* antwoordde hem dat de Ministers daaromtrent van een verschillend gevoelen waren, en dat het Parlement zich niet dan in den pitersten nood in deze zaken mocht mengen. Voorts meende hij te mogen verzekeren dat er niet zoo veel wapenen tot oproerige oogmerken vervaardigd en uitgeveerd waren als het gerucht wilde doen gelooven, ofschoon hij niet kon waken dat zulks hier en daar geschied was.

De onder-secretaris van staat voor de kolonien, de heer *Labouchere*, heeft den heer *Hume* geantwoord op de vraag, of er onderzoek gedaan was naar het gedrag van den Kolonel *Prince*, die in Canada eenige krijgsgevangenen op staanden voet zou hebben laten doodschieten. Volgens den Heer *Labouchere* had zulks werkelijk plaats gehad met vier der personen, die uit Noor-Amerika een verradertijken inval in Opper-Canada gedaan hadden, en zooder te willen beslissen in hoezeer genoemde Kolonel het recht had, zoodanige lieden als buiten de wet te beschouwen, kon hij verze-

keren dat al de bijzonderheden van dit voorval naauwkeurig onderzocht zouden worden.

Voor het scheiden der Vergadering heeft de minister *Russell* aangekondigd, dat, bijaldien de Heer *Abercrombie* in zijn besluit volhardde, om dien dag voor het laatst het voorzitterschap waar te nemen, het Huis tenminste na de hervatting der zittingen te de benoeming van eenen nieuwen Spreker zou oorzaken. De Heer *Abercrombie* heeft daarop zijnen post, onder dankbetuiging voor de bestendig genoten achting en onderscheiding, nedergelegd.

Van de ministeriële zijde wordt de Heer *Shaw Lefevre*, thans vertegenwoordiger van Hampshire, en van die der behoudende partij de Heer *H. Coulburn*, vertegenwoordiger der universiteit van Cambridge, als candidaat voor den gewichtigen post van Spreker in het Lagerhuis opgegeven.

Eene der eerste bezigheden met welke de Gemeenten zich ongeduldig moeten houden is de stemming over een gewraagd crediet van dertigduizend ponden sterling, voor de opvoeding van jongelieden, zonder onderscheid van geloofsbelijdenis. De conservatieve bladen waarschuwen hunne vrienden onder de Parlementsleden tegen het goedkeuren van dezen maatregel, waarin zij het geheime doel zien om de regten der Gevestigde Kerk te schenden.

In het Hoogerhuis is niets van algemeen belang behandeld. Ook dat Huis zal den 27 zijne zittingen hervatten.

De stedelijke autoriteiten van Birmingham hebben twee belhamels der Chartisten, *Brown* en *Fussell* genaamd, in hechtenis doen nemen, en beide zijn tot zware geldboeten verwezen.

Tot bewijs, door welke ongerijmde geruchten de hoofden der onruststokers de menigte trachten te verblinden, kan strekken, dat, toen het Whig-Ministerie onlangs zijn ontslag had ingediend, in de fabriekdistricten algemeen verspreid en door velen geloofd is geworden, dat H. M. den Heer *John Taylor*, een heethoofdige chartist, den last had opgedragen om een nieuw Kabinet zamen te stellen.

— Men verzekert dat de Fransche Regering er in toegestemd zou hebben, de blokkade van Buenos-Ayres op te heffen; en de bemiddeling van Engeland in hare geschillen met die Republiek aan te nemen.

— De Directie der Engelsche Bank heeft het disconto, van den 16 dezer af, op 5 per cent bepaald.

— Vrijdag avond heeft de Hertog van *Wellington* een luisterrijk bal op Apstey-House gegeven, hetwelk door den Russischen Troonopvolger, Prins *Fredrik Hendrik* der Nederlanden, verscheidene leden der Koninklijke familie en meer dan duizend andere voorname personen van beide koninkrijken was bezocht. Men kon zich moeielijk een denkbeeld vormen van de pracht, bij deze feestelijke gelegenheid ten toon gespreid. Vooral leverde de groote Galerij, die tweehonderd Engelsche voeten lang en vijf en tachtig voeten breed is, een indrukwekkend schouwspel op.

Gisteren heeft de Grootvorst dépêches van St. Petersburg ontvangen, met wier tezing en beantwoording Z. K. H. zich gedurende verscheidene uren heeft bezig gehouden.

— Te Kilkenny is eene groote vergadering van ingezetenen gehouden die tot de Ministeriële partij behooren, in welke zij verklaard hebben dat hun vertegenwoordiger in het Parlement, de heer *Hume*, hun vertrouwen verbeurd heeft, door bij de behandeling der wet voor Jamaica tegen de Ministers en met de Tories te stemmen.

— Volgens alhier ontvangen brieven uit Konstantinopel, zou een detachement Egyptische troepen, onder het voorwendsel van eenige Arabische deserteurs te vervolgen, het Turksch grondgebied geschonden hebben, in weerwil der vredelievende verzekeringen, bij herhaling door *Ibrahim-pacha* gegeven.

FRANKRIJK.

PARIJS den 19 Mei.

Het schijnt niet dat in het consistorie van den 2e en 4e dezer (zie boven Rome) Bisschoppen gopreconiseerd zijn.

— Mgr. de *Bonald*, Bisschop van Puij en Mgr. *Bananice* Aartsbisschop van Chalcedonie die zich te Marseille bevindt, vertrekken naar Rome om bij de Canonisatie tegenwoordig te zijn.

De minister van binnenlandsche zaken, de Heer *Duchâtel*, heeft een crediet van 1,200,000 francs voor geheime uitgaven gevraagd, en daarbij aan de vergadering doen opmerken, dat die som veel minder was dan het crediet, hetwelk in het vorig jaar voor hetzelfde doel was toegestaan.

BELGIE.

BRUSSEL den 20 Mei.

Een religieus uit België, genaamd *Nelissen*, die het ongeluk gehad heeft de geloovigen door een ergerlijk leven, waarin hij al zijne pligten heeft miskend, te bedroeven, heeft eindelijk in zijne

laatste oogenblikken aan de stem zijns gewetens gehoor gegeven en zich met de kerk verzoend. Zie hier de verklaring, welke hij heeft afgelegd en op den 15 Januarij, drie dagen voor zijn overlijden geteekend.

Ik ondergeteekende verlangende te sterven in den schoot der heiligen Roomsche Katholieke kerk, welke ik geboren en gevoelen van mijn vaderland ik het geloof heb een onderscheidend lid worden door mijnen roep in de orde der Eremijten van den H. *Augustinus* en door mijne verheffing tot het Priesterschap, eene kerk aan welke ik veel eerder en sneller heb toegebragt, vooral ten tijde der eerste Fransche omwenteling met mijne orde en den geestelijken staat te verlaten, alsmede door mijne vervolgingen jegens de geestelijkheid en tegen dezelve, willende de ergernissen, die ik heb kunnen geven, herstellen, herroep ik bij deze al hetgeen ik heb gedaan en gezegd, verklarende tevens dat ik geloof al wat de Heilige Katholieke kerk den geloovigen voorstelt te gelooven en durf hopen, op grond der oneindige goddelijke barmhartigheid, vergeving mijner misdaden te zullen bekomen. Ik wil dat deze mijne verklaring openbaar gemaakt worde overal waar zulks noodig zal worden geacht.

Fall en Mheer 15 Januarij 1839.

P. NELISSEN.

NEDERLANDEN.

'S HERTOGENBOSCH, den 22 Mei.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 17 Mei 1839, no. 63, is de Heer *d'Eck*, Minister-resident des Konings te Stuttgart, benoemd tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw.

— De Commissie van Landbouw in de Provincie Groningen spreekt, in eene aankondiging van den 15 dezer, tegen het door onderscheiden couranten medegedeeld berigt, dat ook de longziekte onder het rundvee in genoemde provincie zou zijn uitgebroken, en verzekert dat haar uit de rapporten der veeartsen gebleken is, dat, zoo verre ter hunne kennis is gekomen, tot noch toe zich gelukkig geen spoor van deze ziekte heeft opgedaan.

— Den 18 dezer is te Vlaardingen van de scheepstimmerwerf 's Lands Welvaren van stapel geloopt het hoekerschip genaamd *de Schiedamsche Visscher*, gebouwd door den Heer *A. van der Werf de Willigen*, voor rekening van de heeren *de Groot, Roelants & co.*, te Schiedam, en bestemd om ter haringvisserij te worden uitgerust; waarna op eene der timmerwerven van denzelfden scheepsbouwmeester, voor rekening van dezelfde firma, eersdaags de Kiel gelegd zal worden van het brisepschip *de Leeuw* groot 150 lasten.

— Utrecht, 17 Mei. Nadat eergisteren, in de zaak van den Arnhemschen spoorweg, de Advocaat *Donker Curtius* de conclusien voor de opposanten Koekeboer c. s. had geadstrueerd, heeft heden de Heer Officier van Justicie (van Hees van Berkel) zijne conclusien genomen en toegelicht, waarna door den advocaat *Donker Curtius* (ingevolge art. 328 Wetb. van Burgerlijke Regtsvordering) eenvoudige aantekeningen aan den president ter hand gesteld zijn geworden tot wederlegging van de feiten, door het openbaar ministerie aangevoerd. De regtbank heeft geenen dag voor de uitspraak bepaald, doch na beraadslaging verklaard de zaak in advies te houden. Van weerszijden is scherp, maar ook goed gepleit, hoewel weinige of geene nieuwe argumenten daarbij te berde gebragt zijn; alleenlijk heeft het openbaar ministerie, antwoordende op het argument, gegrond op de nietuitvoerbaarheid der expropriatie (wet 8 Maart 1810), op grond dat de daar genoemde autoriteiten thans niet meer bestaan, gerepliceerd. „Dat van dit beginsel uitgaande, men zou moeten aannemen, dat ook de geheele Code de Proc. civ., sedert de invoering onzer grondwettelijke instellingen, als vervallen moest worden beschouwd, vermits daar op veelvuldige plaatsen van prefect, maire, enz., gesproken wordt.”

— Arnhem, den 18 Mei. Heden namiddag ten 3 ure werd er door het provinciaal hof van Gelderland, gepresideerd door den Ed. Achb. Heer *Mr. van Rappard*, uitspraak gedaan in de zaak van *Martinus Zoeren*, oud 21 jaar, geboren te Arnhem, en beschuldigd van moedwilligen doodslag met diefstal, gepleegd den 2den Junij 1838, aan zekeren *Giovani Castiglione*, een Tyroler, oud zestien of zeventien jaren, met wien de beschuldigde in vriendschappelijken omgang leefde. Sedert Maandag den 13den heeft deze belangrijke zaak, waarin zes en zeventig getuigen zijn gehoord, het hof bezig gehouden. Een talrijk publiek was dagelijks bij de terechtzitting aanwezig.

Zekere *Giovani Castiglione*, zestienjaren oud, en te Remosell (Koningrijk Sardinie) geboren, was in 1837 met eenen vriend van zijnen vader, *Johannes Baptiste Borghesa*, koopman in Prenten, uit Italië herwaarts gekomen, om voor dezen, die zich te Bortel

in Noord-Brabant gevestigd had, prenten en schilderijen te koop rond te dragen.

Zoo had hij zich de dagen van 31 Mei en 1 Junij 1838 te Oirschot bevonden en vertrok hij des namiddags van den 2den dier maand, na het middagmaal in de herberg, alwaar hij in dat dorp vertoevende, gewoonlijk zijnen intrek nam, met de huisgenooten gebruikt te hebben, gezond en welbevonden van; daar met zijne mars op den rug, den weg naar Baxtel nemende, ten einde de Pinksterdagen aldaar door te brengen. — In niemand kwam het op te vermoeden, dat de jongeling niet des avonds van dien dag, ten zijnen zou zijn teruggekomen. — Dan op Pinkster-Maandag, des avonds werd in een damboschje, ter zijde van den weg, ongeveer midden tusschen Oirschot en Baxtel, zijne mars opengebroken en beroofd gevonden, en bij onmiddellijk daarop gedane verdere nasporingen, vond men niet verre van daar, achter datzelfde boschje, zijn lijk in eene modderachtige sloot, achter op den rug uitgestrekt, onder oude eikenbladen en modder zorgvuldig verborgden, met eene volstrekt doodelijke wonde voor aan het hoofd, die door een stomp werktuig met groote kracht moest zijn toegebracht.

Al zeer spoedig, na deze ontdekking, rezen er tegen zekeren twintigjarigen *M. Zoeren*, die zich sedert eenige weken als wever te Oirschot, de woonplaats van zijnen vader, bevond vermoedens van schuld op. Hij werd in hechtenis genomen, en, na eene nauwkeurige instructie van de zaak, in Januarij dezes jaars, voor het provinciaal gerechtshof van Noord-Brabant ter zake van moedwilligen doodslag, met voorbedachten rade, vergezeld, van diefstal op den openbaren weg, na reeds wegens misdaad gestraft te zijn, teregtgesteld, schuldig verklaard en ter dood veroordeeld.

Het arrest van dat Hof echter werd door den Hoogen Raad vernietigd en een nieuw onderzoek der zaak door het provinciaal gerechtshof van Gelderland gelast.

De beklagde had steeds alle schuld ontkend en directe getuigen van de misdaden waren er niet; alleen in aanwijzingen moest het middel van bewijs gezocht worden; 76 getuigen werden er gedurende de dagen van den 13den, 14 en 15den hier gehoord om het bestaan dier aanwijzingen daar te stellen. De dag van den 16den werd besteed tot een laatst en zeer uitvoerig en nadrukkelijk verhoor, van den beklagde, waarbij telkens van nieuws de getuigen met wien hij in tegenspraak was, tegen hem over werden gesteld; ook onder dit verhoor bleef hij even standvastig alle schuld aan de misdaden ontkennen; gedurende het overige gedeelte van dien dag en een gedeelte van den daar aan volgende dag, droeg de procureur-generaal, *Mr. Staats Evers*, den uitslag van het onderzoek voor, ontwikkelde dezelve, met nadruk, de bezwaren, die betrekking hebben op den beklagde, op te geven, en de vereischte bewijzen en aanwijzingen ontbreken den raad, de vereischte en de krachten van het bewijs, door aanwijzingen opmerken, hoe de hier aanwezige een volledig wettig bewijs opleverde.

De Advokaat *Mr. de Kempenaar* trad daarop ter verdediging van den beklagden op, en betoogde na insgelijks over de vereischten van het middel van bewijs gesproken te hebben, in eene zeer welsprekende rede, dat de hier voorhanden aanwijzingen, noch genoegzaam bewezen waren, noch de vereischte kracht en den noodigen samenhang hadden, om daarop alleen bij ontbreking van ander bewijs eene veroordeeling te leveren.

Schier ontoegankelijk was de zaal der teregtzitting op heden. Eene ontelbare schare verdrong zich om de uitspraak in deze, voor het Hof zoo hoogst gewichtige, en moeitevolle zaak te hooren. Hooge ernst en getroffen gevoel waren te lezen op het gelaat der regters, bij het binnentreden der zaal. De beschuldigde stond roerloos, en met de oogen ter nedetgeslagen, het vonnis aan te hooren, doch gaf geen het minste blijk van ontroering, toen hij uit den mond van den Ed. Achtb. voorzitter hoorde dat hij door het Hof werd veroordeeld, om als schuldig bevonden aan moedwilligen doodslag doch zonder voorbedachten rade, en aan diefstal, ook om hertaling van misdaad, als hebbende reeds vroeger te Woerden voor gepleegd misdrijf gezeten, te Arnhem op een schavot te worden gehangen aan eene galg, dat er de dood na volgt.

Na het uitspreken van dit verschrikkelijk vonnis, hield de Ed. Achtb. voorzitter eene treffende en alle aanwezigen roerende toespraak tot den veroordeelden gerigt, waarin Zijn Ed. Achtb. hem herinnerde hoe hij te Arnhem het eerste levenslicht had genoten en ook daar binnen kort op de schandelijkste wijze zijn leven zou moeten verliezen, hoe hij op Zaterdag vóór Pinkster in het jaar 1838 de gruwelijkste misdaad had gepleegd, en nu op Zaterdag voor Pinkster 1839 ter dood werd veroordeeld. Terwijl Zijn Ed. Achtb., zigbaar geroerd over de taak op hem berustende, zijne gevoelvolle toespraak eindigde met den gevonnisdte te vermanen, zich in ootmoed voor Hem neder te werpen, bij wien genade, ook voor den grootsten zondaar, te verwerven is, zoo waren na genoeg de woorden van den diep getroffen President, die uwe regters die u ter

dood hebben moeten veroordeelen, u van ganscher harte toebidden.

— Prov. Zeeland, 17 Mei. Het begint hier een meer vredelievend aanzien te verkrijgen. Reeds zijn de maatregelen genomen om de troepen in het 5de district, op Neuzen te concentreren, met achterlating van kleine detachementen, te Sas van Gend en Hulst. Het materieel der artillerie is van alle punten in het 5de district weggenomen en naar Neuzen vervoerd, insgelijks heeft zulks ook plaats in het 4de district, waar alle verdedigingsmiddelen der artillerie van de verschillende punten, op de Belgische grenzen, zijn ingetrokken en naar Breskens vervoerd. In het eskader op de Schelde is tot heden echter geene de minste verandering. Men verneemt dat Zr. Ms. fregat *Bellona*, bestemd naar de Oost-Indien, binnen kort de reis derwaarts zal aanvaarden.

— Sluiskil (Provincie Zeeland), 18 Mei. Naar men verneemt, zat bij de aanstaande organisatie van het leger de infanterie verdeeld worden in eene brigade keurtroepen en vier divisien infanterie ieder van vier afdelingen, de laatste elk van twee veldbatallons, een reserve batallion, een depot en drie batallions schutterij, bij deze komen een hoofdofficier en drie adjudanten van de linietroepen. Het rijk zat in 4 groote militaire kommando's verdeeld worden, de verdeeling echter is noch niet bekend. Zeeland zat dan eene afdeling hebben, waarschijnlijk de 17de, die er hare miliciens uit trekt.

Het depot zou in Middelburg of Vlissingen, het 1ste batallion in Vlissingen, het 2de batallion op de forten bij Breskens en op andere plaatsen in het 4de district, het reserve batallion in het 5de district, met den staf te Neuzen gestationeerd worden.

Financiële aangelegenheden des Lands.

Het zal geen betoog behoeven, dat, ten gevolge der ongelukkige tijdsomstandigheden, die wij in de laatste jaren hebben beleefd, de staat van 's rijks geldmiddelen merkbaar is achteruitgegaan. Dikwerf hadden wij de gelegenheid, om de regering daarop opmerkzaam te maken en den wensch te uiten, dat er voor verderen achteruitgang wierd gewaakt. Wij vonden ons in onze meening bevestigd door de krachtige taal onzer waardige volksvertegenwoordiging, die dezen achteruitgang steeds met nadruk aanwees en onafgebroken het gevaarlijke van dien toestand afscheijste. Intusschen werd de regering en de vertegenwoordiging, door den drang der omstandigheden, steeds van den eenen maatregel tot den anderen voortgesleept, en was dezelve verplicht, ter redding van het oogenblik, de bezwaren op de toekomst te werpen. Jaarlijks hoopte men, dat het de laatste ingewikkelde financiële maatregel zou zijn; en dat het spoedig een eindschikking, een eindpaal aan alle verwikkelingen zou stellen. Maar nu is het jaarlijks in die verwachting te leer gesteld en te vergeefs zag men steeds naar dat gewenschte oogenblik uit. Nu hetzelfde eindelijk is opgedaagd, nu eindelijk de schikking getroffen is, waarnaar men zoo reikhalzende heeft uitgezien; nu was het oogenblik ook gekomen, dat men met eene ernstige en krachtige hand aan de herstelling van het financiële staatsgebouw behoorde te arbeiden, opdat 's lands crediet, zoo binnen als buiten 's lands op den duur behouden blijve.

Met genoegen hebben wij opgemerkt, dat de Regering aan den algemeenen wensch te dezen tracht te voldoen, door zich juist van het tegenwoordige gewichtige oogenblik, te bedienen, om 's lands financiële inrigtingen en toestand te doen overzien en deswege zoodanige maatregelen te doen beramen, als zullen kunnen overeenkomen met de orde, regelmatigheid en spaarzaamheid in de dienst en ter verkiezing van de belangen des algemeens en der schuldeischers van den staat in het bijzonder. Het besluit, waarbij tot dat einde eene staats-commissie is ingesteld, getuigt onzes inziens, van de bestendige zucht der regering, om alles aan te wenden en alles te beproeven, wat strekken kan ter bevordering van het wezenlijke belang des volks. Dit besluit doet zien, dat de regering zelve de noodzakelijkheid erkent, om, op het tijdstip, dat de geschillen met België worden vereffend, ook het beheer en den staat van 's lands geldmiddelen, op een effen en geregelde voet te brengen en zoo veel mogelijk, alle andere verwarring te voorkomen. Uit den grond van ons hart wenschen wij, dat de pogingen, die de regering daartoe thans heeft aangewend, met eene gelukkigen uitslag zullen worden bekroond. Het zou eene nieuwe parel zijn aan de kroon van onzen dierbaren Koning, die, vooral in de laatste tijden, een zoo schitterend aanzien verkregen heeft.

De samenstelling van deze Staats-Commissie geeft allezins grond om te hoopen, dat dezelve gelukkige vruchten dragen zal. Zij bestaat toch uit mannen van beproefde kunde, vooral in het zoo moeilijke vak der geldmiddelen; uit mannen, die het kwaad, wanneer zij het mogten ontdekken, in den hartader zullen durven aan te lasten; die den Koning naar waarheid, onafhankelijk zullen voorlichten, en die voorzeker alle zoodanige voorstellen zullen

doen, als zullen kunnen strekken tot bevordering van het algemeen welzijn des lands, tot vereenvoudiging en verbetering van den staat der geldmiddelen van dit rijk, en tot zoo veel mogelijke vermindering van den last des lands, naar mate de omstandigheden dit zullen gedoogen.

Het is dan ook met de meeste belangstelling, dat wij de werkzaamheden en de uitkomsten van deze Staats-Commissie, te gemoeien.

(Handelsblad).

Uit Berlijn wordt nog nader gemeld dat men, na het bekendmaken van het vonnis tegen den Aartsbisschop van Pozen, met die zaak nog al verlegen blijft. — Bij dit vonnis is Mgr. Dunin tot zes maanden gevangenisstraf veroordeeld, en tevens van zijne ambten en bedieningen vervallen verklaard, en zelfs van zijne burgerlijke regten verstoken.

Men is en blijft huiverig tot de uitvoering van dit vonnis, om zijn Hoog Eerwaarde naar eene vesting te vervoeren; hem in Berlijn te laten, alwaar hij zoo vele aanzienlijke vrienden heeft, heeft ook eenige bedenking, en om hem naar Posen te laten terugkeeren, is men beducht dat hij zijne kerkelijke waardigheid zal blijven uitoefenen, want men schijnt niet te kunnen weg redeneren dat het Hof, hetwelk hem gevonnisd heeft, niet bij magte was, hem van eene Kerkelijke, van zijne Bisschoppelijke waardigheid te ontzetten, die hij niet van het Gouvernement maar van het Hoofd der Kerk ontvangen heeft.

Het schijnt dat men gaarne zoude zien, dat zijn Hoog Eerwaarde tegen het uitgesproken vonnis in appel kwam, hetwelk evenwel niet te veronderstellen is, omdat hij zelfs van den aanvang geprotesteerd heeft, en het Hof incompetent beschouwt, hem wegens zijne geestelijke handelingen, waarvan hij alleen voor GOD en zijne kerkelijke overigheid verantwoording schuldig is, voor de burgerlijke regtbank te vervolgen, en nu schijnt het dat men dit protest of die verklaring te baat heeft genomen en dezelve als eene optreding in appel tegen het geslagen vonnis, wil beschouwen. — Men hoopt daardoor tijd te winnen, en door het verwijderd houden van den Aartsbisschop uit zijn Diocees, eene verwickeling en verdeeldheid tusschen de geestelijken te bewerken.

Het zijn de vrienden van den Koning niet, die Z. M. in deze verwickeling gebragt hebben, het schijnt dat de philosophische geest die sedert zoo vele jaren tegen den godsdienst en de troonen gewerkt heeft, nog niet is uitgedoofd.

Immers wanneer het Pruisische Gouvernement wilde herdenken dat volgens de tractaten van den 21 Julij 1742 te Berlijn, waarbij het Aartsbisdom Breslau, in Silesien, — Dat van den 18 September 1773 te Warschow, de bisdommen Warmie en Culm; en volgens dat van den 25 September 1793 te Grodno, de bisdommen Gnesen en Posen bij Pruissen zijn ingelijfd, tevens plegtig bepaald is, dat de Roomsche Catholijken in alle derzelve regten, bezittingen en vrijdommen zouden worden gehandhaafd, dan zoude voorzeker door het opvolgen van die verplichtingen, de thans bestaande moeilijkheden zich niet hebben opgedaan, en alsnog door de nakoming van die, spoedig kunnen vereffend worden.

Wat kan het Gouvernement er aan gelegen zijn, of het huwelijk al dan niet kerkelijk worde ingezegend en of uit gemengde huwelijken de kinderen al dan niet Roomsche Catholijk of Protestantsch of Joods zullen worden opgevoed; bij de meesten wordt dit helaas! geheel ongodsdienstig gedaan.

De prijs die bij de Roomsche-Catholijken op eene geestelijke opvoeding gesteld wordt is niet nieuw; bij de R. C. kerk heeft altijd die verordening bestaan en ook in de bij Pruissen hier voor genoemde ingelijfde bisdommen, zijn daarvan sprekende bewijzen voorhanden, als onder anderen in het synode te Posen op den 27 en 28 Februarij 1720 gehouden en in dat van Warmie op den 14 en 15 Julij 1726, beide onder den Prelaat Christoffel Antonius Szembek, en in dat te Culm van den 16 en 17 November 1746, onder den Bisschop Andreas Stanislas Kotska; in deze synodes zijn omtrent de Roomsche Catholijke kerkleer, verordeningen vastgesteld.

De verordening van Benedictus XIV van den 29 Janij 1746 wierd ook in die bisdommen opgevolgd, alvorens dat dezelve onder het Gouvernement van Pruissen zijn gebragt en zijn dus door dat Gouvernement bij de hier voor vermelde tractaten gewaarborgd.

Het besluit van Pruissen van den 21 November 1803 waarbij bepaald is, dat de kinderen uit de gemengde huwelijken, de Godsdienst van den vader zullen volgen, kan daarvan niet derogeren dan voor zoo verre de ouders het daar over eens zijn en kan niemand dwingen eene andere opvoeding aan zijne kinderen te geven als zij zullen goedvinden, noch de R. C. Geestelijken om aan diegene

een H. Sacrament der kerk toe te dienen aan wien zij dit onwaardig kennen of die de verplichtingen niet willen opvolgen, die tot het waardig ontvangen van hetzelfde vereischt worden.

Dat het Gouvernement in opmerking gelieve te nemen, dat de leerstellige bepalingen van den godsdienst, die door den Zaligmaker zijn daargesteld, zich door geene ministeriele begrippen laten wijzigen, of deze kansen doen behandelen als onderwerpen, die tot het een of ander ministerieel departement van inwendig bestuur van den staat behooren.

ADVERTENTIEN.

*** Door Gods goedheid beviel heden, zeer voorspoedig van een Welgeschapen Z O O N, **AMALIA J. DE JONGE** Geliefde Echtgenoot van **J. KANN.** 's Bosch den 18 Mei 1839.

*** De Notaris **S. P. A. DE BRUIN**, residerende te Beers kanton *Grave*, zal, als daartoe benoemd door de Arrondissements Regtbank te 's Bosch, voor zijne Principalen, publiek verkoopen:

1e. KOOP.

1 van een Perceel Allerbest Uiterwaardsch **H O O I L A N D**, gelegen onder *Linden*, genaamd den *Amanshoed*, in het geheel groot 3 Bunders 30 Ellen, Kadaster Sectie A. No. 7, in gemeenschap met den Heer **DE LA GENESTE** en **GERRIT CORNELISSEN**.

2e. KOOP.

1½ van een Perceel Allerbest Uiterwaardsch **H O O I L A N D**, gelegen te *Gassel*, genaamd *Meesterjanskamp*, in het geheel groot 3 Bunders 80 Roeden 10 Ellen, Kadaster Sectie A. No. 19, in gemeenschap met **PETER POOS** Cum Suis.

De Provisionele verkooping zal geschieden te *Gassel*, ten Huize en Herberge van **MARTEN POOS**, op Zaterdag den 1 Junij 1839, des namiddags om 3 uren, alwaar veertien dagen daarna, op Zaterdag den 15 Junij, ter plaatse en ure voormeld, de finale verkooping zal plaats hebben.

Latere Berigten

PARIJS, den 20 Mei

Een morgen dagblad deelt eene gewigtige doch zeer onnaauwkeurige tijding mede. Volgens correspondentien uit Londen van den 17 en 18 Junij, zoude de tijding ontvangen zijn dat eene ernstige opstand te Parijs was uitgebroken, gewoersloten zouden zijn en in de straten zou even als te Parijs het bloed hebben gestroomd. Van dit alles schijnt niets waar te zijn. De gewone dagbladen van Londen van den 18 en 19 (Zie boven) maken hiervan hoegenaamd geene melding.

— Vele dagbladen melden dat de beruchte *Strauss* gevaarlijk ziek en door de geneesheeren opgegeven is.

— De *Constitutionnel* meldt heden dat *Barbès* aan de gevolgen zijner bekomene wonden, gisteren in den namiddag overleden is.

— Hoezeer de handelcrisis ten emde schijnt geloopt te zijn, zal de maand Mei niet minder vruchtbaar in failliten wezen. Zie hier den staat van al de opgaven gedaan bij de griffie der regtbank van Koophandel sedert het begin dezes jaars: Januarij 59, Februarij 65, Maart 77, April 85 totaal 289 failliten, welke een passief van meer dan honderd miljoen franken opleveren.

BRUSSEL, den 21 Mei.

— Een dagblad meldt dat de minister van oorlog den Koning heeft voorgesteld om 15 Generaals en Kolonels en 300 subalterne officieren op retraite of halve soldij te stellen. Hetzelfde dagblad zegt dat gisteren een raad van Ministers in het hôtel voor de buitenlandse zaken is gehouden.

— De Kamer heeft het amendement der centrale afdeling aangenomen, waarbij het getal regtbanken in Luxemburg op twee bepaald wordt.

Het rapport van den Heer *Behr* namens de centrale sectie over het ontwerp houdende wijzigingen in de verkiezings wet voor zoo veel de provincien Limburg en Luxemburg aangaat, is rondgedeeld, voorbehoudens eene ligte wijziging is het Gouvernementsontwerp aangenomen.

Onder het getal inlichtingen, welke in het rapport voorkomen, zullen wij de volgende aanhalen.

De provincie Limburg was in drie kiesdistricten verdeeld, welke negen vertegenwoordigers voor de Kamer en vier Senatoren verkozen. Zij telde 338,728 inwoners volgens het ontwerp aan het congres voor de verdeling der afgevaardigden aangeboden.

Na de ten uitvoerlegging van het vredestraktaat zal deze provincie eene bevolking hebben van 168,653 inwoners, verdeeld op de volgende wijze:

Restant van het administratief arrondissement van Tongeren.		47,437
idem	van Ruremonde	23,449
idem	van Hasselt	97,767
	Totaal	168,653